

УДК 007: 304: 070 (477.82)

Тетяна Швирид – студентка Інституту філології та журналістики
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Правописні анормативи на сторінках газет Волині

У статті досліджено феномен правописної помилки на рівні волинських газет за період січень–березень 2015 року. Здійснено лінгвістичний аналіз газетних текстів із метою виявлення відхилень від правописних норм української літературної мови. Систематизовано негативний мовний матеріал відповідно до класифікації мовних анормативів. Простежено частотність орфографічних та пунктуаційних помилок. Запропоновано шляхи вдосконалення процесу редагування та підвищення рівня мовної грамотності друкованих ЗМІ Волині, а також наведено короткий термінологічний апарат правописної помилкології.

Ключові слова: мовна норма, мовна помилка, правописний анорматив, орфографічна помилка, пунктуаційна помилка.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасне суспільство з його прогресивними інформаційними технологіями вимагає від працівників ЗМІ правильного подання інформації як у змістовому, так і у формальному аспекті. Мовна культура періодичних видань є одним із важливих показників рівня видавничої справи в державі, засобом пропаганди мовних знань, запорукою адекватного розуміння публікованих матеріалів. На жаль, чимало газетних видань не відповідають критеріям грамотності. У зв'язку з цим потреба вдосконалення процесу редагування, підвищення рівня мовної культури в сучасних друкованих ЗМІ набуває особливої актуальності. Гостро ця проблема постає у регіональних виданнях, де засвідчено нижчий рівень мовної культури в цілому, ніж у всеукраїнських. Часто причиною цього слугує діалектний вплив кожної області, а також неусвідомлення працівниками медіа важливості грамотної подачі свого ЗМІ. Особливо прикрими є правописні анормативи, допущення яких демонструє найбільш низький рівень мовної культури.

Аналіз досліджень проблеми. Для вдосконалення журналістських матеріалів необхідно володіти навичками редагування, насамперед, правописних помилок, до яких відносимо орфографічні та пунктуаційні. Ця проблема неодноразово поставала перед працівниками ЗМІ через недостатньо розроблений та уніфікований протипомилковий апарат на матеріалі газет. Ситуація дещо покращилася завдяки працям А. О. Капелюшного, у яких з'ясовуються типологічні особливості журналістських помилок [4]. Вагомим надбанням у цій галузі стали дослідження Т. Г. Бондаренко, яка подала конструктивну типологію мовних анормативів на матеріалі газет [1–3]. Дослідниці також належить спроба системного опису феномена помилки, вона простежила типологічні ознаки ненормативних одиниць, з'ясувала їхні причини та розробила критерії виявлення мовних помилок під час редагування газетних текстів. Дослідниця також вказує на важливість знання редактором основних помилкобезпечних місць, «де найчастіше постає потреба у виборі варіантної (правильної / неправильної) лінгвоодиниці, її граматичного оформлення тощо» [3, с. 14]. Дослідженнями мовних анормативів на матеріалах ЗМІ займалися також Л. В. Боярська, О. О. Курдюк, А. Ф. Ломизов, В. М. Назарук та інші.

Мета дослідження – систематизувати ненормативні мовні одиниці, що трапляються у газетних текстах, та окреслити ступінь лінгворизику правописних помилок у процесі редагування.

Реалізація поставленої мети передбачає виконання таких **завдань дослідження**:

- 1) здійснити лінгвістичний аналіз газетних текстів із метою виявлення відхилень від чинних правописних норм української літературної мови;
- 2) систематизувати негативний мовний матеріал відповідно до чинної класифікації мовних анормативів;
- 3) простежити частотність правописних помилок кожного виду;
- 4) запропонувати шляхи вдосконалення процесу редагування та підвищення рівня мовної грамотності друкованих ЗМІ Волині.

Джерельною базою дослідження слугує фактичний матеріал волинських газет «Віче», «Волинь», «Сім'я і дім», «Волинська газета» та «Луцький замок» за період січень–березень 2015 року.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У медіапросторі існує високий рівень помилкобезпечності лексем на рівні орфографії. Т. Г. Бондаренко пропонує всі випадки неправильного написання / складання слів умовно поділити на два типи: власне орфографічні, тобто такі, що виникають у результаті порушення конкретної орфографічної норми, та невласне орфографічні, що не зумовлені порушенням якогось орфографічного правила, а виникають у процесі комп'ютерного складання тексту [1, с. 109]. У проекції на редакторську та коректорську діяльність дослідниця пропонує класифікацію власне орфографічних помилок, побудовану на врахуванні типів орфограм за співвідношенням із графічним знаком: розмежовано буквені і небуквені (до останніх належать апостроф, дефіс, контакт, пропуск, рисочка).

Негативний матеріал аналізованих видань засвідчує високу частотність різнотипних орфографічних помилок. Серед власне орфографічних буквених аномативів простежено випадки відхилення у вживанні великої літери (таких ненормативних утворень найбільше): *президент Франції Франсуа Олланд* (Волинь-нова 17.01.2015, 3); *президент США Барак Обама* («Віче» 12–18.03.2015, 12); *президента Володимира Путіна* («Віче» 12–18.03.2015, 3 та «Волинь-нова» 17.01.2015, 3); *Міністерство Внутрішніх справ України* (треба: *Міністерство внутрішніх справ України*) («Луцький замок» 12.03.2015, 5); *у часи першої та другої світових воєн* (треба: *Першої та Другої світових воєн*) («Луцький замок» 12.03.2015, 7); *захисників Української державності* («Волинська газета» 12.03.2015, 3); *в розвинених Європейських* (треба: *європейських*) *країнах такі операції сприймають як візит до стоматолога* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9) тощо. Також виявлено випадок написання однієї власної назви двома способами в одному повідомленні: *Палац спорту; у Палаці Спорту* (треба: *у Палаці спорту*) («Сім'я і дім» 12.02.2015, 15). У газеті «Волинь-нова» зафіксовано одиничні випадки помилкового вживання літери *г* замість *г*: *обґрунтовуються* («Волинь-нова» 12.03.2015, 14 та «Волинь-нова» 24.01.2015, 11).

Власне орфографічні небуквені аномативи також трапляються: *будь який* (Сім'я і дім 12.02.2015, 4); *багато-хто* («Сім'я і дім» 12.02.2015, 5); *не абияк* («Луцький замок» 12.03.2015, 6); *всередині країни* замість *в середині країни* (пор. *сьогодні маємо ворога й всередині країни* («Віче» 26.02–4.03.2015, 7); *насмерть* (пор. *П'яні молодики збили велосипедиста насмерть* («Віче» 12–18.03.2015, 2); *мініфлебектомії* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9); *мініхірургії* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9) тощо.

На сторінках газет часто трапляються помилки складання: *Вони є дічними* (треба: *дійсними*) *членами Європейського та Балтійського товариств флєбологів* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9); *до звісток по* (треба: *про*) *перших загиблих* («Сім'я і дім» 22.01.2015, 2); *до спису осіб* замість *списку* (пор. *До слова, вносити дані про іноземця, який порушив закон, до спису осіб, яким заборонено в'їзд, можна без його відома і згоди*) («Волинь-нова» 17.01.2015, 1); *не вмішувалося* замість *не вміщувалося* (пор. *Що вдома не вміщувалося, роздавала на зберігання друзям та сусідам*) («Волинська газета» 12.03.2015, 9); *французький режисер Жорж Мельєс знів* (треба: *зняв*) *за відомою казкою серію короткометражок* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 6); *зійснюють* замість *здійснюють* (пор. *що зійснюють торгівлю товарами*) («Луцький замок» 12.03.2015, 5); *поликала хлопців* замість *покликкала* (Віче 26.02–4.03.2015, 13); *використовувати дял* (треба: *для*) *своїї атеїстичної пропаганди* («Віче» 12–18.03.2015, 5) та ін.

Надзвичайно частотними є порушення фонетичних правил милозвучності мовлення: а) порушення норм чергування у/в: *яких в житті* («Сім'я і дім» 22.01.2015, 15); *переганяв в Росію* («Волинь-нова» 12.03.2015, 3); *нас в країні* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 5); *раз в житті* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 13); *бійцям в рамках* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 2); *діяльність в законі* («Луцький замок» 12.03.2015, 5); *завозив в зону АТО* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 2); *час в шахті* («Сім'я і дім» 12.02.2015, 14); *електроцитів в житлових будинках* («Віче» 12–18.03.2015, 2); *старець в білому* («Віче» 12–18.03.2015, 11); *так вже* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 13) тощо; б) недотримання правил чергування з/із/зі: *повідомлень з цього* («Волинь-нова» 12.03.2015, 3); *час з посмішкою* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 13); *нас з сестрою* («Сім'я і дім» 12.02.2015, 14); *депутатів з запитами* («Сім'я і дім»

12.02.2015, 3); *Кім з цього фільму* («Сім'я і дім» 12.02.2015, 5); *конфлікт з сусідами* («Віче» 12–18.03.2015, 11); *босць з позивним* («Волинь-нова» 17.01.2015, 3) тощо; в) нехтування чергуванням *і/ї/та: кадрах й безкомпромісній* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 3); *відкрили двері і увійшли* («Віче» 26.02–4.03.2015, 13) та ін.

У всіх виданнях фактично на кожній сторінці засвідчено випадки ненормативного перенесення частин слова в інший рядок. Наприклад: *місь-квідділу* («Сім'я і дім» 22.01.2015, 2); *військовослужбовців* («Сім'я і дім» 22.01.2015, 2); *проміж-ок* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 8); *людинолю-бства* («Волинь-нова» 24.01.2015, 7); *вист-рибнув* («Волинь-нова» 12.03.2015, 16); *бага-тством* («Волинь-нова» 12.03.2015, 13); *защ-товхнули* («Волинь-нова» 12.03.2015, 13); *прот-римали* («Волинь-нова» 12.03.2015, 13); *об-лпрокуратури* («Волинська газета» 12.03.2015, 13); *контр-оль* («Волинська газета» 12.03.2015, 10); *співп-рацю* («Волинська газета» 12.03.2015, 9); *війсь-ккомату* («Сім'я і дім» 29.01.2015, 2); *Луць-кій* («Луцький замок» 12.03.2015, 6); *українсь-кими* («Луцький замок» 12.03.2015, 2) тощо.

Проаналізувавши регіональні видання Волині за січень – березень 2015 року, ми виявили понад двісті орфографічних аномативів, із яких на власне орфографічні припадає 68 %, а на невласне орфографічні – 32 %. Буквені займають 74 %, небуквені – відповідно 26 %. Із власне орфографічних аномативів найчастотнішими є помилки із використанням великої літери, інші відхилення від норм цього типу менш поширені. Натомість високий рівень помилкобезпечності мають випадки з використанням фонетичних правил милозвучності мови, у всіх виданнях існують проблеми із перенесенням слів, також досить багато трапляється помилок технічного складання тексту.

Основні причини появи зафіксованих орфографічних помилок – це брак відповідних лінгвістичних знань (частина виявлених нами помилок зумовлена необізнаністю працівників ЗМК зі змінами, внесеними до нової редакції «Українського правопису»), вплив розмовного чинника, у деяких випадках вплив аналогії до написання слів у російській мові, а також неухважність редакторів або ж нехтування своїми обов'язками.

Щодо пунктуаційних помилок прийнято таку класифікацію: а) відсутність потрібного розділового знака; б) зайвий розділовий знак; в) уживання не того розділового знака, який необхідний у конкретному випадку [5, с. 15]. У текстах друкованих ЗМІ аномативи кожного з визначених різновидів найчастіше трапляються у простих ускладнених та складних реченнях.

На сторінках аналізованих видань помилки на рівні простого речення мають високу частотність. Скажімо, простежено ненормативне вживання тире між підметом і присудком: *Такі операції – не потребують підготовки і практично не мають протипоказів* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9); *Відповідальність – неабияка* («Сім'я і дім» 29.01.2015, 3); *То ж профспілкові організації нині – особливо важливі* («Волинська газета» 12.03.2015, 7) тощо. Натомість зафіксовано приклади відсутності розділового знака (*тире*) між підметом і присудком, де він необхідний: *Маруся характерниця* (пор. *Маруся характерниця, тому її не бере куля*) («Віче» 12–18.03.2015, 6); *Важливо не заціклюватися на собі* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 15) та ін.

Виявлено приклади помилкового вживання ком між однорідними членами речення, поєднаними неповторюваним сполучником: *У фіналі 12-річний школяр виконав пісні «Дивлюсь я на небо» та «Одна калина», і своїм співом підкорив країну у прямому телефірі* («Віче» 12–18.03.2015, 7) (кому між однорідними присудками поставлено за аналогією до складносурядного речення); *Учитель почув шум, і, не з'ясувавши, хто винен, вигнав її* («Сім'я і дім» 29.01.2015, 14) тощо. Проте трапляються синтаксичні одиниці, у яких розділові знаки між однорідними членами відсутні, зокрема де використано повторювані єднальні сполучники. Наприклад: *До речі, мисливці мають намір шукати справедливості і на засіданні профільної комісії обласної ради і на грядущій сесії* («Волинська газета» 12.03.2015, 10). *Серед безлічі пережитих письменником любовних авантур були трагедії і комедії, і романтичні мелодрами, і легкі водевілі* («Волинь-нова» 24.01.2015, 7) тощо.

У волинських регіональних ЗМІ один із типів речень, де ймовірність появи пунктуаційної помилки найбільша, – конструкції зі вставними елементами. У газетних текстах помічено виразну тенденцію не відокремлювати вставні слова та конструкції: *На жаль кримінального провадження не відкрили* («Віче» 12–18.03.2015, 5); *Звичайно мав поет як доброзичливих друзів, так і підступних ворогів* («Віче» 12–18.03.2015, 5); *Отже виходить так, що [...]* («Віче» 12–18.03.2015, 6); *Може хоч губи вмочили б* («Віче» 12–18.03.2015, 6); *Отже тернопільський хлопчина з унікальним чистим і*

дзвінким голосом [...] після голосування мільйонів співвітчизників переміг своїх конкурентів («Віче» 12–18.03.2015, 7); *На диво заснув за лічені секунди* («Віче» 12–18.03.2015, 11); *Будь ласка відчепись від мене* («Віче» 12–18.03.2015, 11); *Мабуть і вазони всі зачахнули* («Віче» 12–18.03.2015, 12); *На превеликий жаль це неможливо* («Віче» 26.02–4.03.2015, 12); *Насправді Юля сама собі не хотіла зізнаватися* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 13); *Таким чином в області протягом року відбулася вже третя зміна керівництва найголовнішого правоохоронного органу* («Волинська газета» 12.03.2015, 13) та багато інших прикладів.

Натомість зафіксовано схильність пунктуаційно відокремлювати інші елементи, які не належать до вставних: *Тому, кожен повинен розуміти, що [...]* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9); *Тільки завдяки новим механізмам, зокрема, ЗНО для бакалаврів, ми зможемо ліквідувати явище хабарництва під час студентських сесій* («Луцький замок» 12.03.2015, 6); *[...] адже там, далеко, чекав її листів дорогий Ромчик* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 13); *Ігор, навпаки, був палким та наполегливим* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 13) тощо.

Численними є випадки невмотивованого використання тире в простому еліптичному реченні: *Увесь підакцизний товар – без марок акцизного збору встановленого зразка* («Віче» 12–18.03.2015, 2); *Порятунок народу – в руках самого народу* («Віче» 12–18.03.2015, 6); *Перед очима – те саме чорне небо* («Віче» 26.02–4.03.2015, 13); *Перспектива у Луцьку – за електротранспортом* («Луцький замок» 12.03.2015, 2); *У репертуарі ансамблю – класичні твори* («Луцький замок» 12.03.2015, 6); *Близько 40% бомбосховищ – у неналежному стані* («Сім'я і дім» 29.01.2015, 1); *У нас – нормальні галузеві закони* («Волинська газета» 12.03.2015, 7); *Серед них – і уродженець с. Лобачівка Горохівського р-ну Петро Панчук* («Волинська газета» 12.03.2015, 16) тощо.

Одиничними випадками представлено такі аномативи: а) використано двокрапку між підметами і присудком за аналогією до речення з узагальнювальним словом: *Її основою мають стати: здорова нація, верховенство права і закону, який має бути один для всіх, гідний рівень життя* («Луцький замок» 12.03.2015, 7); б) ужито не той розділовий знак: *Значна подія відбулася цими днями в житті дошкільного навчального закладу № 5 м. Луцька: відкриття картинної галереї* («Луцький замок» 12.03.2015, 6) (треба: тире).

На рівні простого речення у волинських друкованих ЗМІ високу частотність мають помилки, пов'язані з пунктуаційним оформленням вставних конструкцій (47 % від виявлених у простому реченні помилок), простих еліптичних речень (31 %), однорідних членів речення (10 %), а також підмета і присудка (7 %). Інші різнотипні аномативи (відповідно 5 %) мають невисоку частотність. На сторінках газет переважають помилки з відсутністю потрібного знака (60 %), меншу частотність мають випадки з використанням зайвого розділового знака (39 %), одиничними прикладами представлено заміну одних пунктуаційних знаків іншими (1 %).

Серед помилок, пов'язаних із відсутністю необхідного розділового знака, переважають такі різновиди: а) опускання коми при вставних елементах; б) відсутність між однорідними членами речення, поєднаних повторюваними сполучниками; в) опускання тире між підметом і присудком, виражених однією і тією ж частиною мови або інфінітивом. Серед частотних помилок, що виявляють використання зайвих розділових знаків, представлено вживанням тире у простих еліптичних реченнях, помилкове виділення комами елементів речення за аналогією до вставних, а також використання ком між однорідними присудками аналогічно до складносурядних конструкцій.

Пунктуаційні помилки на рівні складного речення у волинських газетах не частотні. Проте існує декілька випадків, що засвідчують відхилення від норм. Так, присутні аномативи у складнопідрядних реченнях, що засвідчують невідокремлення підрядних частин: *Однозначно лише те, що все, що для нас погано – їй на руку* («Сім'я і дім» 29.01.2015, 4) (треба підрядну частину *що для нас погано* виділити комами з обох сторін); *А щоб перевірити, який чай готувати вигідніше – традиційний чи трав'яний – порівняймо ціни на чорний чай і лікарські трави* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 12) (аналогічно до попереднього після слова *трав'яний* повинна бути кома); *Про те, як зберегти свої ноги здоровими до старості сьогодні і поговоримо* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9) (потрібна кома після *старості*) та ін. Зафіксовано випадок ненормативного вживання тире замість коми у складнопідрядному реченні: *Як поводить ся натовп – так поводить ся й індивід* («Сім'я і дім» 12.03.2015, 2).

Можна натрапити на аномалиї й у складносурядних конструкціях. Так, у реченні: *Але якщо ці заходи не дають бажаних результатів не зволікайте із візитом до лікаря* («Сім'я і дім» 15.01.2015, 9) відсутня кома між двома предикативними частинами (перед *не зволікайте*). У конструкції: *Австрійці зверталися і до місцевої влади, і до міліції – але там не реагували* («Волинь-нова» 12.03.2015, 10) між предикативними частинами невмотивовано використано тире замість потрібної коми. Відхилень від норм у безсполучникових конструкціях не зафіксовано.

В аналізованих виданнях помилки на рівні складного речення не частотні, та все ж фіксуються. Переважають випадки, пов'язані з неправильним пунктуаційним оформленням складнопідрядних (82 %) та зрідка складносурядних речень (18 %). Із-поміж пунктуаційних помилок явно домінують аномалиї, пов'язані з відсутністю розділового знака. Заміна одного розділового знака іншим теж має місце, проте це явище значно рідше. Серед аномалій, що виявляють відсутність необхідних розділових знаків, абсолютно домінує опускання обох ком або однієї коми при відокремленні підрядної предикативної частини складнопідрядного речення (78 % від загальної кількості помилок цього типу).

Висновки та перспективи подальшого дослідження. У групі правописних аномалій 52 % кваліфіковано як пунктуаційні помилки і 48 % – як орфографічні. Покращенню процесу редагування та підвищенню комунікативної ефективності медіатексту сприятиме використання редактором протипомилкового апарату, що містить дані про помилконебезпечні місця. Експериментальне дослідження газетних матеріалів дозволило науковцям окреслити ступінь лінгворизику, який виникає у процесі редагування журналістських текстів. Високим ступенем ризику відзначаються пунктуаційні помилки. Орфографічні аномалиї мають середній інтервал помилконебезпечності. Проте така розвідка не відповідає результатам нашої роботи, оскільки ми виявили майже однакову кількість помилок як одного типу, так і іншого.

Для деталізації опису лінгвістичного ризику подаємо найтипівші випадки помилок кожного із аномалій. З точки зору пунктуації високий ступінь ризику мають помилки у відокремленні вставних елементів, при однорідних членах речення, у вживанні розділових знаків між підметом і присудком, а також у пунктуаційному оформленні складнопідрядних речень (хоча останні в аналізованих ЗМІ непоширені). Серед орфографічних аномалій переважають помилки у вживанні великої літери, порушення норм милозвучності мови, а також частотні технічні девіації.

Підсумувавши отримані результати роботи, ми дійшли висновку, що основні причини функціонування ненормативних одиниць у газетах Волині – це, насамперед, незнання норм сучасної української літературної мови або нехтування ними та неухважність працівників регіональних ЗМІ до рівня мовної культури свого видання.

Перспективним у цьому напрямку дослідження може бути розроблення протипомилкового апарату на рівні кожної з газет окремо, журналів та інтернет-видань. Також доцільно було б укласти словник типових аномалій на рівні преси та запропонувати якнайширший список прикладів до кожної із девіацій. Мовна культура волинських ЗМІ залишає бажати кращого, а тому перспектива важливих розвідок у цій сфері існує.

Література

1. Бондаренко Т. Орфографічна помилка: спроба лінгвістичного переосмислення / Т. Бондаренко // Наукові записки Інституту журналістики. – К. : Інститут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2001. – Т. 2. – С. 108–111.
2. Бондаренко Т. Пунктуаційні помилки як різновид комунікативного шуму / Т. Бондаренко // Лінгвогеографія Черкащини : зб. матер. міжвузівської наук.-практ. конф. – К. : Знання, 2000. – С. 88–90.
3. Бондаренко Т. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських матеріалів: автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 / Т. Бондаренко. – К. : Інститут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2003. – 18 с.
4. Капелюшний А. Типологія журналістських помилок / А. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2000. – 68 с.
5. Ломизов А. Методика пунктуації в зв'язі з изучением синтаксиса / А. Ломизов. – М. : Просвещение, 1964. – 132 с.

References

1. Bondarenko T. Orphografychna pomylka: sproba lynchvystychnoho pereosmyslennia T. Bondarenko // Naukovy zapysky Instytutu zhurnalistyky. – K. : Instytut zhurnalistyky KNU im. T. Shevchenka, 2001. – T. 2. – S. 108–111.
2. Bondarenko T. Punktuatcyiny pomylyky jak riznovyd komunykatyvnoho shumy / T. Bondarenko // Linhvogeographyia Cherkaschyny : zb. mater. mizhvuzyvskoi nauk.-prakt. konph. – K. : Znannia, 2000. – S. 88–90.
3. Bondarenko T. Typolohia movnyh pomylok ta ih usunennia Tpid chas redahuvannia zhurnalystykykh materyaliv : avtoref. dys... kand. phylol. nauk : 10.01.08 / T. Bondarenko. – K. : Instytut zhurnalistyky KNU im. T. Shevchenka, 2003. – 18 s.
4. Kapeliushnyi A. Typolohia zhurnalystykykh pomylok / A. Kapeliushnyi – Lviv : PAIS, 2000. – 68 s.
5. Lomyzov A. Metodyka punktuatcii v svyazy s izuchenyem syntaksysa / A. Lomyzov. – M. : Prosveschenie, 1964. – 132 s.

Швирид Т. Правописные анормативы на страницах газет Воьлини. В статье исследован феномен ошибки правописания на уровне воьлинских газет за январь–март 2015 года. Осуществлен лингвистический анализ газетных текстов с целью выявления отклонений от действующих норм правописания украинского литературного языка. Систематизирован отрицательный языковой материал в соответствии с действующей классификацией языковых анормативов. Прослежено частотность орфографических и пунктуационных ошибок. Предложены пути совершенствования процесса редактирования и повышения уровня языковой грамотности печатных СМИ Воьлини, а также приведен краткий терминологический аппарат науки об ошибках правописания. Статья может быть полезна для издателей, редакторов, журналистов, филологов, а также студентов филолого-журналистских специальностей.

Ключевые слова: языковая норма, языковая ошибка, анорматив правописания, орфографическая ошибка, пунктуационная ошибка.

Shvyryd T. Spelling Mistakes in the Newspapers of Volyn. In the article studied phenomenon of the spelling mistakes at Volyn newspapers for the period of January–March 2015. Done a linguistic analysis of newspaper texts in order to identify deviations from the orthography norms of Ukrainian literature language. Negative language material is systematized according to the current classification of the language mistakes. The frequency of punctuation and orthography errors as well as the level of linguistic risk in the process of editing is traced. Ways of improving the process of editing and enhance language of the Volyn print massmedia and brief terminology of the spelling mistakes are offered. The article can be useful for publishers, editors, journalists, philologists and students of the philological or journalistic faculty.

Keywords: linguistic norms, linguistic mistake (abnormity), orthographic mistake, spelling errors, punctuation mistakes.

Адреса для листування: tanyashvyryd@mail.ru

УДК 070.48:004.77

Ольга Шершень – студентка Інституту філології та журналістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Аналіз концепції періодичного видання (на прикладі інтернет-журналу)

У статті здійснено аналіз концепції літературно-художнього періодичного видання – інтернет-журналу «СКАЗ». Визначено типологічні характеристики видання, зокрема окреслено читацьку адресу, характер поданої інформації та цільове призначення, охарактеризовано структуру видання. Складено детальну класифікацію тематичних рубрик аналізованого журналу відповідно до їхнього змістового наповнення. Подано незмінні назви постійних рубрик інтернет-журналу, також вказано, які матеріали вони зазвичай містять. Перераховано сталі складові описуваного періодичного видання. Визначено особливості журналу, елементи його змісту та форми. Оцінено цілісність концепції цього періодичного видання та засоби її втілення.

Ключові слова: концепція, рубрикація, літературно-художнє періодичне видання, інтернет-журнал, «СКАЗ».

© Шершень О., 2015